

Shrnutí pozice k projektu pátého bloku elektrárny Dukovany

Rev. 9.7.2020

Vláda Andreje Babiše se chystá během několika dnů podepsat smlouvu s ČEZem, kterou se stát zaváže ručit za miliardové náklady přípravy výstavby dalšího bloku Dukovan.

Výstavba nového bloku jaderné elektrárny má stát nejméně 160 miliard korun, na přípravu už byla utracena přibližně miliarda korun. Smlouvy mezi státem a ČEZ jsou připravovány bez kontroly veřejnosti v režimu Vyhrazené, což znemožňuje jejich podrobnou analýzu. Ačkoliv zastáváme názor, že jaderná energie má v energetickém mixu ČR své pevné místo, vládou navrhované řešení je podle dostupných podkladů nedomyšlené, postrádá standardní podklady jako vyhodnocení potřebnosti, nákladů a přínosů variant řešení a hrozí, že to dopadne jako u solárních elektráren.

Jako zástupci opozice požadujeme po vládě maximální transparenci, odborné vyhodnocení nákladů a přínosů tohoto projektu i možných variant a zahrnutí potřebných bezpečnostních záruk:

- 1) **Transparentnost:** Požadujeme, aby před podpisem smlouvy mezi Českou republikou a ČEZ, a.s., byly zveřejněny s možností odborné oponentury následující podklady:
 - kvalifikované odhady, kolik budou lidé platit jako příplatek v platbách za elektřinu, a to v návaznosti na různé scénáře vývoje cen elektřiny,
 - navrhované metody, jak zastropovat realizační cenu přímo v zákoně, ta pak nesmí být měněna pouhou dohodou mezi MPO a ČEZ; dále návrh způsobu férového rozložení rizik a příležitostí spojených s budoucím vývojem cen elektřiny, a to pro všechny potenciální scénáře a zúčastněné subjekty,
 - komplexní LCA/CBA analýza projektu a nacenění závazku státu vůči investorovi,
 - představit harmonogram aktualizace státní energetické koncepce (SEK) tak, aby byla dopracována před finálním rozhodnutím o stavbě nového bloku, protože ta stávající nezohledňuje nová data a trendy,
 - texty návrhů smluv včetně příloh a související právní a další analýzy, které si stát nechá zpracovat, a to po vyloučení úzce specifikovaných částí týkajících se jaderné bezpečnosti; utajení celých smluv považujeme za nezákonné a obrátili jsme se na vládu i s žádostí o jejich zrušení režimu utajované informace,
 - systémové záruky transparency, aby nedošlo k rozkradení 20 miliard na přípravu projektu včetně zakázek např. na právní a další související služby, na který je výjimka ze zákona o zadávání veřejných zakázek.
- 2) **Výhodnost:**
 - **Podle podkladů, které máme k dispozici, se v případě realizace projektu zatím jeví výhodnější, aby investorem nebyla firma vlastněná ČEZem, ale státem, protože dosáhne na levnější financování projektu.**
 - Každopádně požadujeme, aby související návrh zákona o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice byl nejprve řádně projednán v Komisi vlády pro hodnocení dopadu regulace.
- 3) **Bezpečnostní záruky:** Požadujeme závazek vlády, že práce hlavního dodavatele a dodavatelů strategických částí (řídicí systém, fyzická ochrana, apod.) nebudou svěřeny firmě z totalitního nebo autoritářského státu či firmě s rizikovými vazbami.

- 4) **Podpora výzkumu:** Požadujeme, aby vláda představila schéma podpory s časovým výhledem 10 let na podporu výzkumu a vývoje malých modulárních reaktorů a dalších jaderných technologií.